

ANDREJ GLAVAN

Nagovor ob 10. obletnici smrti prof. dr. Antona Strleta

Pred desetimi leti smo se prav v tej cerkvi poslovili od pokojnega prof. dr. Antona Strleta in še vedno odmevajo v naših ušesih besede tedanjega ljubljanskega nadškofa Rodeta, ki je v homiliji med pogrebno mašo dejal: *"Pokopavamo svetnika."* Danes se želimo pri tej sveti maši Bogu zahvaliti za zgled, ki nam ga je zapustil profesor Strle.

Božja beseda nam govori o molitvi, veri in o Svetem pismu kot od Boga navdihnjeni knjigi. Mojzesova molitev je vplivala na potek vojskovanja. Ko je Mojzes molil, je Jozue zmagoval. V evangeliju pa je poudarek na učinkovitosti vztrajne molitve. Evangelij se končuje z vprašanjem: *"Ali bo Sin človekov, ko pride, našel vero?"* – Mirno lahko odgovorimo: Kjer se bo molilo, kjer se bo vztrajno molilo, kjer se bo molilo v duhu in resnici, tam bo Sin človekov našel vero. Smo v letu vere, ki se nagiba proti koncu, zato je vprašanje vere še toliko bolj aktualno. Poleg molitve pa je potrebno tudi premišljevati Sveto pismo in ga sprejeti kot Božjo besedo. Apostol Pavel spodbuja svojega učenca Timoteja: *"Dragi Timotej, ostani v veri. Že od otroštva poznaš Sveto pismo in to ti more po veri v Jezusa Kristusa dati modrost, ki pelje v rešitev. Vse Pismo je navdihnjeno od Boga in koristno za poučevanje, svarjenje, za popljševanje in vzgojo v pravičnosti, da bi bil Božji človek popoln in pripravljen za vsako dobro delo."* (2 Tim 3,15–17)

Na kratko si profesorjevo življenje ogledimo z vidika današnje Božje besede in se zaustavimo pri njegovi molitvi, veri in odnosu do Svetega pisma.

1. Molitev je kakor dihanje. Brez dihanja se ne da živeti. *"Duša ne more živeti, ne da bi dihala in se hranila. Dihanje duše pa je molitev in njena hrana je evharistija."* To misel papeža Pija XII., ki jo je izrekel na veliko noč leta 1952, si je prof. Strle izpisal in shranil med svoje zapiske. Kljub izredni delavnosti, si je prof. Strle vedno vzel čas za molitev. Z njo je začel dan, z njo ga je tudi končal. Sam piše, da vsaj 50 let praktično nikoli ni opustil molitve rožnega venca. Vedno znova je priporočal, da naj bi po možnosti vsak vernik, gotovo pa duhovnik, vsaj pol ure na dan imel premišljevalno molitev. In tega se je najprej sam držal. Novembra 1971 je pisal nekemu duhovniku: *"Ne morem si misliti, kako bi mogel premagati nevarnosti za krize duhovnik, ki ne meditira vsak dan."* Po Strletovem trdnem

prepričanju smo zmožni biti zvesti Bogu le, če molimo.

2. Prof. Strle je bil človek vere. Iz vere je živel, vero je oznanjal kot dušni pastir in še posebno kot teološki profesor. Svoji nečakinji je 25. aprila 1965 pisal, da je temelje njegove vernosti polagala domača hiša, ki je bila trdno krščanska. O tem so po svoje govorile že svete podobe v hiši. To mu je bilo živo pred očmi tudi v težkih trenutkih njegovega življenja, ki jih je doživljal zlasti v času zapor. Že 1. januarja 1945 je po opravljeni mesečni rekolleksiji v svoj dnevnik zapisal: *"Morda je to leto zadnje."* Slutil je bližino smrti ob razmerah, ki so vladale proti koncu druge svetovne vojne. To sicer ni bilo zadnje leto njegovega življenja, a njegova vera je bila že v tem letu postavljena na velike preizkušnje in nato še večkrat. Ob prihodu v zapor je na vprašanje: *"Kaj mislite o narodni Cerkvi,"* brez premisleka odgovoril: *"Ne poznam nobene narodne Cerkve, ampak samo Kristusovo Cerkev,"* in ob tem kasneje pripomnil: *"Vsak drug odgovor bi bil v tistih okoliščinah izdajstvo vere v Kristusa."*

Ta načelnost ga je drago stala: zaslišanja, bivanje v zasmrajenih celicah, včasih tudi v samici, in poleg tega še pogosta zaslišanja. A kljub vsemu trpljenju je bil, kot sam pravi, v zaporu naravnost srečen. To je bila notranja sreča, ki jo svet ne more dati. Sam je dejal, da si je svojo vero v zaporu celo utrdil in jo začel v stiku z nevernimi in omahujočimi še bolj ceniti. V članku *Človek, Božji obdarjenec*, ki ga je leta 1978 objavil v reviji Božje okolje, dejansko opisuje samega sebe, ko pravi, da mu je nekdo pripovedoval o svoji izkušnji iz časa zapor: *"Ne morem reči, ... da bi do tistega časa ne imel trdne vere in da bi je ne poznal v njeni bistveni vsebini ... Vendar pa sem šele zdaj, ko sem bil po cele dneve in noči v neposrednem stiku s povsem nevernimi ljudmi, ali pa s takimi, ki so mi začeli odkrivati razjedajoče dvome – šele zdaj spoznal, kako velik dar je vera, in začel uvidevati, zakaj sveti Pavel s takim ognjem in mnogokrat s kopičenjem samih superlativov govori o 'nedoumljivem bogastvu Kristusovem' (Ef 3,8) in kaj hoče povedati sveti Janez, ko vzklika: 'Poglejte, kakšno ljubezen nam*

je skazal Oče, da se imenujemo in smo božji otroci ...' V svetem pismu Nove zaveze – samo tega se mi je posrečilo dobiti, a še tega ne za vedno – sem vsak dan odkrival nove lepote in globine, ki jih prej sploh nisem videl ..." (BO 1978, str. 17) Prav v zaporu se je prof. Strle naučil na pamet Pavlova pisma. Ne samo, da ga vse trpljenje v zaporu ni strlo. To ga je celo utrdilo.

Prof. Strle je kot teološki profesor veličino, potrebnost in lepoto vere posredoval številnim bogoslovcem, bodočim duhovnikom. S številnimi članki, zlasti tistimi v Družini, pa tudi vernikom, ki so ob branju njegovih prispevkov mogli najti odgovor, kaj Cerkev dejansko uči. V zelo razburkanih časih po koncilu je prof. Strle s svojimi številnimi posegi bistveno pripomogel, da ni prihajalo do prevelike zatemnitve vere.

Kot teološki profesor je moral skozi mnoge viharje, a slednji ga niso zlomili, ker je bil močan v veri, ki jo je povezoval z ljubeznijo. Največji vihar je doživel kot gimnazijski katehet prav v Novem mestu, kjer je bil tudi obsojen na zapor. Zanimivo, da v zapisu sodbe ni omenjen njegov glavni *"greh"* – življenjepis mučenca Alojzija Grozdeta – ampak neke druge malenkosti. Kar dva naša kandidata za oltar sta torej povezana z Novim mestom, škof Vovk, ki je bil tam zažgan, in Strle kot katehet.

3. Živel je iz Svetega pisma. Po njem je oblikoval svoje življenje. Prisluhnimo kar njegovim besedam, ki jih je zapisal v reviji Božje okolje (1978, str. 73): *"Ko so začeli po drugem vatikanskem koncilu govoriti o 'krizi' vere in podobno in so nastopili res nadvse žalostni pojavi delno tudi pri nas, sem nekega dne slišal, kako je Gospod govoril ne Petru, ampak meni: 'Kaj tebi za to? Ti hodi za menoj!' (Jn 21,22). Že zdavnaj sem se držal Kierkegaardove besede: 'Treba je ljubiti Sveto pismo, treba ga je brati, kakor mlad fant bere pismo svoje ljubljene; zame je pisano.' Še več luči mi je prinesla misel: 'Ko je Jezus govoril na zemlji, je mislil tudi name; in še zdaj prav meni govori.' Zato pa pri branju tudi 'najimennitnejših' teologov ali pa koga drugega nikoli nisem omahoval, ampak sem si rekel: 'Beseda Svetega pisma Nove zaveze je več*

kot vsi teologi in neteologi sveta! Od svojega očeta, ki je umrl v šestem letu moje starosti, sem si za vselej zapomnil en nauk: 'Fant, misli s svojo glavo!' Ravno 'Kristusovo Božje-človeško okolje' mi je omogočilo, da sem mogel in morem kljub vsem nasprotnim videzom res 'misliti s svojo glavo'." Misli s svojo glavo pa je za prof. Strleta pomenilo misliti v luči Svetega pisma, izročila in cerkvenega učiteljstva.

Prof. Strle je umrl dan po misijonski nedelji. Čeprav ni deloval v misijonih, pa ga je prežemala velika gorečnost, misijonska gorečnost. Zelo se je zavzemal za ustanovitev tukajšnje župnije. Sam se je ponudil, da bi pripravil vse potrebno za ustanovitev nove

župnije na Žalah, čeprav bi bilo potrebno začeti tako rekoč iz nič, podobno kot v misijonskih deželah. Prosil je le, da ga v tem primeru oprostijo dela na Teološki fakulteti. Tega škof Vovk ni želel storiti, tako z njegovo željo ni bilo nič. Poln misijonskega duha pa je dal duhovniku Mirku Permetu zelo konkretna navodila, kako naj deluje in med drugim mu je svetoval, naj vsak dan preživi eno uro pred Najsvetejšim, da bi njegovo prizadevanje obrodilo sadove. Da, Strletovi gorečnost in misijonska naravnost sta izvirali iz tesne povezanosti s Kristusom.

Naj nam Strletov zgled in priprošnja pomagata, da bi v večji polnosti živeli iz vere.